

Technológia fejlődés az épületgépészetben, friss

Közel negyed évszázada ismerjük egymást Németh Lászlóval, az ENSI Kft. tulajdonos ügyvezető igazgatójával, akivel elhatároztuk, hogy az elmúlt időszak tapasztalatai alapján próbálunk trendeket leszűrni, megfogalmazni a hazai építőipari piacról, azokról a cégekről, akik itt sikeresek. Kezdjük a múlt idézésével.

■ *Mi változott az épületgépészetben az elmúlt 20-25 év alatt, amióta ismerjük egymást?*

Ha röviden kellene válaszolnom, akkor azt mondanám, hogy minden, ha bővebben kellene felelnem, akkor pedig azt, hogy semmi. Úgy gondolom, hogy az elmúlt 20 évben sokkal jobban koncentrált a mérnöki tudás ebbe a szakmába. Jó 30 évvel ezelőtt, az egyetemen elsők között voltunk azok, akik digitális felületeket vagy a rajzolóprogramok különböző verzióit kipróbálhattuk.

Komplexebb lett az egész szakma, és szerteágzóbbak lettek a feladatok. Egy épületgépészeti rendszer akkor jó, ha az ember észre sem veszi. Egyre kompaktabb műszaki megoldások és rendszerek vannak, ami gyakran egyre bonyolultabbat is jelent. A mai számítástechnika hardver szerintem nincs felkészülve arra, hogy 3D-be folyamatos frissítéssel, regenerálással a tervező-, méretező programok fussanak.

Azt látom, hogy egyre kevesebb az olyan szakember, aki mélységében látja, ismeri és tudja a részleteket és az egészet is. Mi még kézzel méreteztünk és választottunk ki berendezéseket, ma rákattintasz a méretező szoftverre, beviszel 2-3 adatot és kiköp valamit a végén! Aki kevésbé tudja, hogy mik a megfelelő paraméterek, amelyeket be kell vinni a rendszerbe, akkor előfordulhat, hogy furcsa, helytelen dolgok jönnek ki egy feladat végén és csak akkor ismerik ezt fel, amikor már régen késő!

■ *Szerinted ezek a változások jó irányba történnek?*

A szándék és az irány jó, egy betonúton csak egyenesen tudsz menni, de egy réten már az egyenesen kívül egy 15-30 fokos kúpszögben is tudsz sétálni. Vannak elhajlások jobbra-balra, kerülgetjük a bokrokat ilyen szempontból. Szóval az irány az jó, de már a részletekről nem mondható el mindig ez...

■ *Emlegettük a múltat, beszéljünk egy kicsit a közelmúlt-ról. Hogyan vészeltétek át ezt a pandémiás időszakot?*

Röviden jól, bővebben azt tudom mondani, hogy rákényszerített minket ez a szituáció arra, hogy sok dolgot fejlesszünk, optimalizáljunk. Én például nagyon

megszerettem az online egyeztetéseket. Korábban el kellett mennem pl. Nyíregyházára egy gyár műszaki egyeztetésére: elindult az ember, autózott 3 órát, egyeztetett egyet, majd újabb 3 órát utazott vissza, tehát odavolt az egész napja. Most ez lényegesen jobb lett: odaülünk a számítógép elé és egy óra alatt megtárgyaljuk a dolgokat. Sokkal hatékonyabbak lettünk ezáltal. A számlák, megrendelések digitalizálása is nagyban megkönnyíti a munkánkat.

■ *Az építőipar húzóágazat maradt a pandémia ellenére. Ti ki tudátok használni a lehetőséget? Sikerült a bevételeiteket esetleg még növelni is?*

Igen, úgy gondolom. Nálunk nem volt az árbevétel szintjén visszaesés.

■ *Egyébként hogyan vélekedsz a mostani „vírusveszélyes” időkről? Mikor lesz már végre vége ennek a fenyegetésnek? Egyáltalán lesz vége?*

Szerintem ezzel meg kell tanulnunk együttélni, de nagy mértékben függ az emberektől, vagyis hogy hajlandóak-e beoltni magukat. Az elmúlt 50 évben sok kötelező oltást kaptunk, a Covid-vakcinák nem mindenki fejében elfogadottak, de úgy gondolom, hogy az élet rövidre fogja zárni ezt a kérdést. Nem fog megoldódni, eltűnni sem fog, mint sok korábbi fertőzés. Azt mondják, hogy az ember saját magának okozta ezt az egészet, mert egy csomó növény- és állatfaj kipusztult az emberek tevékenységének hatására, és azok a vírusok, kórokozók, amelyek különböző állatfajokon éltek eddig, kénytelenek voltak az emberre áttérjedni.

■ *Hogyan vélekedsz? Meddig tart ez az építőipari fellendülés, és ha ennek egyszer vége lesz egyszer, akkor milyen gazdasági visszaeséssel számolhatunk?*

Az építőipari fellendülésnek az az egyik problémája, hogy a magyarok egyre kevésbé akarnak az építőiparban dolgozni. Tudom, ez nem hangzik jól, de amikor 13 évvel ezelőtt kimentünk Oroszországba, Németországba, Lengyelországba dolgozni, akkor pont a németeknél

tapasztaltuk azt, hogy ők már abban az időben nem akartak az építőiparban dolgozni. Egy irodaház építésénél a 180 szerelőből 12 volt német, a többi egyéb nációból került ki. Volt ukrán, lett, magyar, cseh... stb. Jelenleg is zajlik olyan kivitelezésünk, ahol a szerelők fele már nem magyar – sajnos.

■ *Lehet egyáltalán valamely következtetést levonni az elkövetkező évekre, vagy ismét csak fejest ugrunk a „sötétbe”?*

A magyar iparnak az egyik húzóága az autóipar. Az autóiparban komoly változások vannak, a belső égésű motorokat fokozatosan felváltja az elektromos meghajtás, de még tovább megyek, épp ma hallottam, hogy Japánban az új üzembe helyezett autók 60%-a elektromos hajtást is tartalmaz, ám a tisztán elektromos hajtás, ami nem hibrid, csak 30-40 km-re elegendő, az 0,4%, ami elemyesző. Úgy gondolom, hogy figyelni kell a mindennapi technológiai változást és ahhoz kell igazodni.

■ *Több olyan cég is tevékenykedik a piacon, akik termékhiányra panaszkodnak, hiszen lassan mindenütt hiány van, sőt, ami még rosszabb, hogy a termékek árai is jelentősen emelkedni kezdtek. A kérdés úgy hangzik, hogy ti hogyan tudtok és tudtok-e ellenállni?*

Igyekszünk ellenállni – több-kevesebb hiánnyal ez sikerül is. Van olyan projektünk, ahová most egy 50 kW-os hőszivattyút kell beépíteni, ennek a szállítását 6 hétre igazolták vissza. Ezzel még meg is tudunk barátkozni, most négy hónapnál tartunk... Ez ellehetetleníti a projektet. Itt jön be a zöld energia kérdés: most tudunk más forrásból beszerezni más hőszivattyút, csak az nem 50, hanem 200 kW-os. Ha most ezt a hőszivattyút beépítjük egy olyan helyre, ahol elektromos áramellátás limitek vannak, tehát elég korlátolt limitek, akkor megyünk a zöld felé, de nem jó úton.

Másik példa: rengeteg régi városrész van megújulóban, csak az a baj, hogy a régi városrészben távhő (iparban gázzal lokálisan termelt gőz) de főleg gázellátás volt az alapvető fűtési energiaforrás, az új városrészben viszont hőszivattyúval, elektromos árammal akarják megoldani – ám az elektromos áramellátó rendszer nincs felépítve rá... Az elgondolás jó, csak nincs kellőképpen előkészítve. A másik probléma pl. a hőszivattyúknál, hogy a kompresszorok eléggé karbantartás igényesek. 5-10 évente ez a technológia megújul, a kompresszorokat fel kell újítani, tehát mi lesz ezekkel 5-10 év múlva, hol és hogyan fogjuk hasznosítani a hulladék kompresszor alkatrészeket?

■ *Az általatok használt minőségi termékekre szeretnék rákérdezni: Látható-e annak a rétegnek a növekedése a magyar piacon, akik a jobb minőségű terméket keresik és meg is tudják/akarják ezt fizetni?*

Látható, de azért ebben van egy elég erős hullámvás. Az épületgépészetben nem csak a terméknek kell jobb minőségűnek lennie, hanem az értékesítésnek is legalább azon a szinten kell lennie, továbbá a mérnöki szupport-

nak is, amivel segítik a termék beépítését, és az „after sales” szerviztevékenységnek is követnie kell ezt. És az a probléma, hogy a jobb minőségű termékeknél nem növekedtek a plusz szupportok olyan mértékben, mint amire szükség van, és innentől kezdve a beruházók, fejlesztők hajlamosak visszakanyarodni a kevésbé jó minőség felé. Kicsit kezdünk olyanok lenni, mint az amerikai Disneyland, keménypapírból, kartonból vannak a falak, nagyon csinosak, csak éppen a falaknak a minősége egy kicsit kérdéses. Ha jön egy nagyobb vihar, fogni kell a falakat, hogy rendben legyen minden, hurrikán pedig elsőpör mindent – lásd Florida 2-3 évente...

■ *Az építőipar minőségi munkaerőhiánnyal küzd. Sokan külföldön próbálnak szerencsét. Hogyan látod ezt a munkaerővándorlást? Az anyavállalaton keresztül talán több információhoz jutsz...*

Jönnek vissza külföldről, nyugaton dolgozó szerelők. De ez korábban is így volt. Vannak olyan kollégáim, akik 20 éve dolgoznak nálunk, és előtte mondjuk 5 évet dolgoztak külföldön. Az indíttatás az volt, hogy gyorsan fiatalon megszerezni egy egzisztenciális alapot. Ezt kellő akarattal jelenleg Magyarországon is meg lehet tenni, ezért nem kell külföldre menni. Én nem a szakemberhiányban látom a problémát, hanem máshol. A szakemberek olyanok, amilyeneket mi kinevelünk. Én a problémát abban látom, hogy kevés az 5-8 főt irányítani képes szerelésvezető/irányító brigádvezető. Ez hiányzik nagyon a piacról, ilyen embereket kellene képezni! Az oktatás a kulcs, a központi és lokális oktatás és képzés.

■ *Beszélgetésünk vége felé magánéletedről kérdeznék: a változó erősségű fertőzésveszély milyen mértékben változtatta meg az életed otthon családi körben és a baráti társaságokban? Egyáltalán megváltozott valami?*

Úgy gondolom, hogy talán figyelmesebbek lettünk egymással szemben. A találkozók helye megváltozott, az éttermekből, sörözőkből kilépve szabadtéri helyszínekre terelődtek, ahol a fertőzésveszély kisebb. Sokkal inkább kirándulások, kerti sörözések kerültek előtérbe.

■ *Befejezésül kérlek az álmaidról, vágyaidról mondjál néhány gondolatot. Miről álmodik most egy nagy cég tulajdonosa?*

Mi próbálunk a realitás talaján maradni, de álmok, tervek színterén időről időre minden szinten előjön egy generációváltás feladata, akár vezetői, akár tulajdonosi, akár különböző irányítói feladatoknál. A mi csapatunk korösszetétele ideális, átlagéletkorban 36 év alatt vagyunk, de azért ebben vannak 50-60 év feletti emberek is, akik szeretnék a tudásukat, tapasztalatukat, tehát a stafétabotjukat átadni a fiataloknak. Álmodni arról álmodunk, hogy legyen minél több olyan fiatal, aki át akarja venni ezeket a stafétabotokat. Mi ezeket a fiatalokat várjuk és keressük nagy lelkesedéssel és szerintem sikerrel a piacon. Várjuk a lelkes, szakmailag elkötelezett fiatalokat egy jó és profi csapatban!

Pongrácz Lajos